

Gorenjec

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg šte. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefantkarnih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

J. R. Z.

Kresna noč nam je prinesla novo smer naše notranje politike.

Voditelji, ki so uživali zaupanje širokih plasti ljudstva, so se združili v skupni misli, da je treba državi zagotoviti notranji mir in rešiti njeno gospodarstvo iz zavoženega kolovoza. Vsi pa so se zavedali, da se notranjega miru ne da doseči z nasiljem, denunciacijami in nepriznanjem narodnih osobitosti in tradicij; vedeli so, da zavoženega gospodarstva ni mogoče popraviti z novimi davki in bremenji, kakor se je preje dogajalo. Zavedali so se težkega položaja, v katerem so dobili vso državno upravo, pa so kljub temu pogumno pristopili k državnemu krmilu in skušali zaustaviti širjenje vedno večjega sovraštva med lastnimi državljani v državi in prepričati gospodarsko katastrofo, ki je pretela državi in državljanom.

Prevzeli so to pasivno zapuščino po JNS. Vpostavili so zopet zaupanje ljudstva v oblast in dali svobodo, kakoršna je po obstoječih zakonih sploh mogoča. Tudi v gospodarstvu so storili vse, kar je bilo pri obstoječih razmerah sploh možno.

Izkazalo pa se je, da niti v notranji politiki niti v gospodarstvu brez spremembe političnih zakonov, ki naj bi zlasti omogočili svobodo zborovanja, tiska in volitev, ni možno ustvariti zdravih temeljev za popolni sporazum in popolno enakopravnost med Slovenci, Hrvati in Srbi. Tudi aparat sedanje državne uprave se je izkazal preokoren in manj sposoben, da bi mogel ustvariti trajne pogoje za zaupanje ljudstva do državne uprave in za boljše gospodarstvo.

Za odpravo vseh teh pomanjkljivosti pa ne zadostuje samo voditelj, ki sicer uživa zaupanje vsega naroda, ampak je potrebno združenje vseh onih, ki vidijo v teh voditeljih prave zastopnike naroda. Le v organizaciji vseh onih poštenjakov, ki hočejo te nezdrave razmere v naši državi enkrat za vselej odpraviti, ki pa se zavedajo tudi odgovornosti za sodelovanje na državni oblasti, je mogoče ustvariti zanesljivo sredstvo za izvedbo nove smeri naše notranje politike. Brez take organizacije ni prave demokracije, brez prave demokracije pa ni svobode.

Ko se je združila bivša SLS z bivšo radikalno in muslimansko stranko v skupno radikalno zajednico, je naš narod takoj razumel smisel in dalekosežen pomen te nove organizacije. Brez uradnega pritiska in groženj je naš narod po svoji ogromni večini pristopil k novi stranki ter s tem dokumentiral, da razume pomen programa nove stranke, saj temeljni nazori programa te stranke med drugim pravijo, da mora materijalno stanje dvigniti s podkrepitvijo pridobitne zmoglosti ljudstva in s pravično razdelitvijo državnih bremen. Stranka si bo prizadevala v svrhu ureditve tega programa izvršiti potrebne reforme v državi v najkrajšem času. Stranka je mišljenja, da je načelo samouprave v širokem obsegu najboljši sistem za ureditev državne uprave v smislu ljudskih želj in potreb. Državno upravo in upravljanje države je treba tako urediti, da se da posamezniku krajem možnost, da svoje krajevne potrebe, upravne, gospodarske, kulturne in druge sami urejujejo, v kolikor so v zvezi z dotičnimi kraji, seveda na način, da krajevna uprava ne pride navzkriž z državo, njenimi nameni in potrebami. Vse državne oblasti morajo biti enako pristopne tako Srbom, kakor Hrvatom in Slovencem. Po teh nazorih programa je neobhodno potrebno medsebojno zaupanje med Srbi, Hrvati in Slovenci. Vporabljeni se ne smejo preživeti metode in s tem ustvarjati nove občutljivosti.

Organizacija stranke pa se povoljno razvija tudi v ostalih delih države. Na-

šega ljudstva ni strlo nobeno preganjanje, maloštevilni so bili oni, ki so se radi koristili in iz bojzani pridružili opričnikom in prisklednikom. Manj odpora so pokazali nekateri prvaki bivše radikalne stranke, katerih precejšen del je pač špekuliral na dve strani. Toda spekulacija z ljudstvom se jim ni obnesla; ker se jih pri organizaciji nove stranke ni moglo tako vpoštevati, kakor bi oni želeli, so se seveda nekoliko pokujali, toda tudi to se jim ni izplačalo. Tudi srbski narod odklanja ljudi, ki v stranki vidijo le sredstvo za svoje spekulacije. Tudi oni so morali spoznati, da ne bodo več igrali prve vijoline, da pa jim narod ne prepoveduje sodelovanja, če bodo brez vsake spekulacije hoteli po svojih zmoglostih sodelovati pri vpostavitvi notranjega miru in gospodarstva ter pametne preureditve naše uprave.

Po načelih resnične demokracije sestavljena pravila omogočajo ljudstvu, da samo določa svoje zastopnike in voditelje. Kdor ni član vsaj ene krajevne organizacije, ne more biti mandatar stranke. Končno odloča le narod sam. Kdor torej išče narodovega zaupanja, mora pač imeti čisto vest in čiste roke. Ta način izbiranja zastopnikov vodi sam po sebi do razčiščenja naših nezdravih političnih razmer.

Z vztrajnostjo in požrtvovanjem, s kakršnim je vzdržal v preteklih dneh sodeluje naš narod tudi sedaj pri težkem delu vpostavitve svobode in gospodarstva. K temu sodelovanju pa vabi tudi one, ki so spoznali pogubne metode voditeljev brez naroda in ki hočejo pripomoči, da se izvede program stranke in popravijo vse krivice in se postavitva pravica in poštenje na prvo mesto.

POPRAVEK

Veledenjeni gospod

Karl Eržen,

odgovorni urednik tednika „Gorenjec“ v Kranju.

Z ozirom na članek priobčen v Vašem listu z dne 9. novembra 1935 št. 45 na prvi strani v drugem in tretjem stolpcu pod naslovom „Slike iz Kranja — Čudni pravni nazori“ zahtevam v smislu čl. 26 odst. 2 in 3 ter čl. 27 zakona o tisku z dne 6. 8. 1925, da priobčite v prvi ali drugi prihodnji številki Vašega lista sledeči

popravek:

V cit. članku navajate dobesedno: „... zlasti, če bi še šlo za kakšno hudo stvar, kakor so bile recimo sodbe v šenčurskem procesu, ki so imele za predmet tako strašne dogodke, da se ne bi smele po mnenju našega g. Pirca „drugiče zbrsati, kakor samo s krvjo.““ Ni res, da bi bil takega mnenja in ga tudi napram nikomur nisem nikdar izrazil.

V Kranju, dne 12. novembra 1935.

C. Pirce.

Priporočeno s povratnico!

Veledenjeni gospod

Karl Eržen,

odgovorni urednik tednika „Gorenjec“ v Kranju.

Z ozirom na članek priobčen v Vašem listu z dne 2. novembra 1935, št. 44 v drugem, tretjem in četrtem stolpcu pod naslovom „Veliki Kranj“ zahtevam v smislu čl. 26 o tisku in čl. 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku z dne 6. 8. 1925, da priobčite v prihodnji številki Vašega lista sledeči

popravek:

Ni res, da se je za proučevanje tega vprašanja (sc. priklopitve okoliških vasi) odločil samo pet članski odsek, ker se sedemčlanski ni mogel sestaviti, ampak je res, da bi se sedemčlanski odsek lahko sestavil iz odbornikov občinske večine, ki je pa hotela pritegniti k odgovornemu sodelovanju tudi zastop-

nike občinske manjšine, ki so pa prevzem te odgovorne funkcije odklonili, občinski odbor pa ni smatral za potrebno ta odsek pomnožiti še s člani občinske večine.

V Kranju, dne 12. novembra 1935.

Občina Kranj:

pečat

Anton Engelman C. Pirce
obč. delovodja. predsednik občine.
Priporočeno s povratnico!

Beraška nesreča vsepovsod

V zadnjem času je postal naval beračev na naše mesto tako velik, da so že skoraj upravičene pritožbe proti tej nadlogi. V Kranju n. pr. je njihov „uradni dan“ petek. Na ta dan obišče posamezne trgovine in privatne urade do 100 in še več beračev, potrebnih in nepotrebnih. Vrhu tega se pa med tednom oglašajo vsak dan kakšen prosjak, tako da pravzaprav ni ves teden miru pred temi obiski. Poznamo naše ljudi in njihovo darežljivost ter vemo, da radi pomagajo potrebnim; zato smo tudi prepričani, da ne tarnajo nad beraško nadlogo radi kakih egoističnih ozirov, ampak jih k temu silijo popolnoma drugi oziri. Ravno sedaj, ko se bliža zima, je to vprašanje še bolj pereče, in ne bo na odmet, če se cela javnost pozanima za to res važno vprašanje.

Dejstvo je, da imajo naše občine precejšno število starih iznemoglih in revnih ljudi, ki so izključno vezani na miloščino dobrih ljudi. Za take navadno skrbi občina na ta način, da jim določi pri vsaki hiši gotovo število dni prehrane in prenočišča. Takim bi bila torej potrebna samo še obleka. Za to naj bi skrbela deloma občina, deloma pa dobrodelnice organizacije, kjer te obstojajo. Tako bi izostala vsakršna potreba beračenja pri teh revežih. Drugače je seveda z brezposelnimi, ki so še dela zmožni. Ti reveži so res večkrat prisiljeni beračiti, da si ohranijo golo življenje, čeprav bi tudi tega ne bilo ravno treba sričo tolikih delavskih ustanov javnega in privatnega značaja, da jim niti imen ne vemo.

Te ustanove naj bi predvsem posegle odločilno v to vprašanje.

Veliko se je že pisalo o tem perečem vprašanju in naš „veliki besednik“ Finžgar nam je posvetil prav v globino te naše narodne rane. Kljub temu se nam zdi, da se naša javnost prav nič ne zmeni, da bi to vprašanje dokončno rešila. Kdor dobiva dan za dnev take obiske in gleda med resničnimi reveži tudi prave profesionalne potepuhe, ta ne more ostati ravnodušen. Danes je prosjačenje postalo nekaterim ljudem zelo doprinosen poklic. Najbolj žalostno pa je to, da starši pošiljajo svoje otroke na beračenje. To so otroci v predšolski dobi od 5 do 7 let. Kaj vendar misli naša oblast, da dopusti in mirno gleda kako se otroci že v mladostni dobi uče pohajkovanja in brezdelja? Kdo bo takega otroka, ko doraste, učil dela? Ali ne bodo nekoč ti nesrečneži pomili prisilne delavnice in ječe? Ne zapirajmo oči pred tem vprašanjem! Če že drugega ni mogoče storiti, potem naj se vsaj otrokom prepove in prepriča beračenje. Tudi ni treba, da nekateri prosjaki v največjem mrazu vodijo s seboj male otroke napol gole, ne vedno iz potrebe, ampak popolnoma v reklamne svrhe.

Apeliramo na naše občine, da skličejo anketo glede rešitve problema beračenja. Pri tej anketi naj bi sodelovale predvsem naše humanitarne organizacije, katere gotovo vodijo ljudje globekega socialnega prepričanja pa tudi zdravega in treznega vzgojnega prevdarka. Ne gre tukaj samo za to, kaj bo oni ali ta nesrečnež danes jedel, ali kje se bo v trdi zimi ogrel. Tu gre za vse večja in važnejša vprašanja, za vzgojo teh revežev in za njih bodočnost.

Občine naj bi si resno stavile vprašanje: ali ne bi bilo mogoče, da vsaka občina svoje reveže sama reskrbi ter ima pri tem tudi kontrolo nad njimi? Mogoče bi se dalo to izvesti tem lažje, če bi srezka načelstva ne dovoljevala pobiranje milodarov ljudem ki prihajajo k nam iz cele države. Ti naj bi skušali premestiti olajševanje svojih težav v svoj domači kraj.

Verujemo, da se bodo našle osebe ki imajo dovolj vpogleda v težko socialno stran tega vprašanja in da to res ne bo ostalo samo ideja, ki ne bi našla svojega ostvaritelja.

† Angela Hafnerjeva

Na svojem rojstnem domu v Savskem predmestju je umrla dne 15. novembra gospodična Angela Hafnerjeva, ki je dolgo dobo let služila v sosednem Smartnu. Pokojna gospodična Angela je bila vzor krščanske učiteljice, kakršnih si želijo naši ljudje. Sama je bila iskreno versko vzgojena in je verna ostala vse svoje življenje. Znana je bila kot vzorna učiteljica, ki je dosegla v šoli krasne uspehe. Otroci so jo srčno ljubili in ji bili iz srca vdani; to se je pokazalo posebno tedaj, ko je morala zapustiti smartinske otroke in oditi v St. Lenard nad Laškim. Pokojna gdnja Angela se je zavedala, da poklic učiteljice ne obstaja smo v tem, da vije v otroške glave raznovrstno znanje, kakor žal mnogi vzgojitelji pojmujejo svojo vzgojno nalogo. Ona je bila prepričana, da obstaja poklic učiteljice predvsem v tem, da vzgoji otroke za dobre, plemenite in krepostne člane človeške družbe. Toda ta velik cilj je pa mogoče doseči edino le s temeljito versko vzgojo. Njen pouk, posebno njen lastni življenjski zgled ni nikdar podiral verske vzgoje, ampak nasprotno, odlično je vedno sodelovala pri verski vzgoji njej zaupanih otrok. Zavedala se je, da so ji starši izročili svoje drage otroke v vzgojo in pouk; ona je pač vse storila, da bi bili dobri in pošteni, da bi bili prav posebno dobri kristjani. In ravno ta okolščina je bila tista, da so pokojno gospodično Angelo tako spoštovali in ljubili, otroci, kakor tudi starši otrok. Vsa je živela za šolo in silno težko ji je bilo, ko ni mogla več hoditi v šolo.

Pokojna gdnja Angela se je zavedala, da more in mora svojemu narodu koristiti tudi izven šole. Ze tekom svojih študijskih let je rada sodelovala pri katoliških kulturnih društvih in sicer v Kranju in Smartnem. Spominimo se le, koliko truda in žrtev je položila v delo za orliško organizacijo. Nešteto krat je predavala dekletom, jih učila iger, kremenite vzgoje in olikanega nastopa. Pri vseh večjih povojnih prireditvah v Kranju in Smartnem je bila zraven in pomagala.

Posebno pa nam je imponirala pri pokojni Angeli njena doslednost in neomahljivost. Bila je sama strogo katoliško vzgojena in na tem stališču je ostala tudi tedaj, ko je to za učiteljico lahko postalo nevarno. Pri njej nismo nikdar opazili najmanjše omahljivosti ali tako priljubljene oportunitete, ona je ostala zvesta svojim katoliškim načelom. Povdariti pač moramo, da imamo malo tako značajnih ljudi, kakor je bila pokojna. Vedela je, da se za njo pripravljajo persekucije, toda zaradi tega ni za las popustila od svojega prepričanja. Da bi pokojna gdnja Angela komu kaj hudega prizadela, nismo nikdar slišali. Njeno delo je bilo delo Bogu v čast in bližnjemu v dobro. In vendar so se našli kriminalni tipi ljudi, katerim je bila požrtvovalnost, pridnost, vzorna šola in izven šole, iskrena versko življenje pokojnice, trp v smrti, njeno delo in njena prepričanja, vse to, kar je bilo njeno delo, da mora zapustiti Smartn in je bila po vseh benih potrebah predstavljena v St. Lenard nad Laškim. Ta predstavitev je na njeno srce zdravje katastrofalno vplivala, saj čelo leto je smrtno nevarno zbolela in vsi so mislili, da bo že tedaj podlegla. V letošnjem poletju se je njeno zdravje sicer nekoliko zboljšalo, toda pokazalo se je samo navidezno. Polna upov in veselja do dela je z letošnjo jesenjo začela poučevati na smartinski šoli, kamor je bila med boleznijo prevedena.

Toda dolgo ni mogla vzdržati. Pustiti je morala šolo in predvčerajšnjim je dokončala tek svojega življenja, ki je bilo posvečeno Bogu in narodu. Umrla je kot žrtev nemoralnih političnih metod polpretekle dobe.

Počivaj v miru blaga duša! Preostalih naše sožalje!

100.000 Din.

Poročali smo, da je pri zadnji občinski seji g. Pirc poročal, da mestna občina nima na razpolago sto tisočakov, da bi s tem denarjem delala „štimum“ za svoje poslovanje. Že tedaj smo prosili g. Pirca, da nam to zadevo pojasni, ker se javnost za njo zelo zanima. Pričakovali smo tudi, da se bo mogoče oglasil kdo, ki bi nam mogel pojasniti to zadevo, posebno še, ko je „Gorenjec“ v zadnji številki na tako viden način spraševal za pojasnilo. Vendar ni bilo uspeha.

Tudi oficijelno poročilo o zadnji občinski seji v „Slovenskem Narodu“ ni niti omenilo to izjavo g. Pirca, še manj pa odgovorilo na naše vprašanje. Vsled tega se bojimo, da bo odgovor na naše vprašanje sploh izostal. Ker se pa kranjska javnost zelo zanima, kaj je s temi tisočaki, skuša na vse načine dobiti točne podatke o tem, ali je morda res kdo dobil 100.00 Din, da bi „štimum“

delal, kedaj in pod kakšno pretvezo. Mogoče g. Pirc, ki tako rad namiiguje, da „drugi delajo, ker so plačani“ misli, na kake konkretne tisočake, in če misli, na katere? Nas je začela ta zadeva s sto tisočaki res zelo zanimati. Ker smo mnenja, da gospod Pirc ne govori kar tako brez vsake podlage in ker so sio tisoči res že lepa vsota, bo za razčiščenje kranjskih prilik vendarle dobro, če bi se o teh tisočakih v Kranju malo več pomenilo in če bi nam g. Pirc odgovoril na tako „vidno“ vprašanje v zadnjem „Gorenjcu“.

Upamo, da bo g. Pirc dosleden v svoji sodbi o „Gorenjcu“ ter se bo oziral na njega tudi v tej zadevi in spregovoril jasno besedo, ker smo prepričani da spada on v red njegovih najzvestejših bralcev, kateremu ni sodba in poročilo „Gorenjca“ popolnoma indiferentno; če ne drugače pa vsaj s pravkom.

Tedenske novice

KRANJ

Društvo posestnikov novih hiš v Ljubljani — podružnica za Kranj in okolico je imelo dne 10. nov. 1955 ob 15. uri svoj ustanovni občni zbor v dvorani hotela „Stara pošta“ v Kranju. Udeležba je bila povoljna, društvo šteje že do 50 članov, kar je seveda še premalo.

Ustanovnemu zboru je predsedoval g. Krelj, iz Ljubljane pa sta se udeležila tega zbora gosp. dr. Kodre, mestni magistratni višji svetnik in gosp. Kos. Obrazložila sta program, ki stremi za tem, da se obrestna mera in zgradarina za nove hiše zniža. Pristopnina znaša 20 Din, članarina pa se bo šele v letu 1956 pobirala in znaša letno 20 Din. Društvo bo izdajalo časopis, ki ga bo vsak član prejemal brezplačno, kar je vsekakor važno, kajti list bo stalno obravnaval vsa važna vprašanja tako, kakor v drugih listih ni mogoče. Izvršile so se tudi volitve po listah A in B, nakar je sporazumno in enoglasno bila določena lista A, ki je določila kot društvene funkcionarje gg.: Krelj Franc, Kranj Varl Stefan Klanec, Klemen Franc Kranj, Istenič Stefan Kranj, Bašar France Stražišče, za namestnike so bili določeni Ramšak Ivan Zlatopolje, Brešar Andrej Čirčič, in Strupi Primož Naklo. V nadzorstvo so bili določeni: Rotar Filip Kranj, Krule Rudolf Klanec in Grašič Ignacij Kranj. V razsodišče je bil določen g. Torkar Janko Kranj.

Zanimiv je bil pogled na udeležence, ki se jim še po večini pozna prestani napor dela. To usta-

navljanje podružnice posestnikov novih hiš naj se ne smatra kot kako objesto manjše ustanavljanja društev. Ti možje zaslužijo nekaj več obzira. Ali so gradili v prvih povojnih letih, ko je bil material in delavstvo drago, ali pa že v času gospodarske stiske, ko je odnesel kapitalist groš na varno, sam sebi pa je rezal še kupone. Ti ljudje so povzročitelji ukinitve stanovanjske zaščite, ti ljudje so imeli pogum in niso bili „cagovci“ da so ob največjih žrtvah zgradili majhen ali srednje velik dom za se in še za koga drugega. V skrajnem pomanjkanju stanovanj je vlada dne 8. 2. 1928 — v kateri je bil tudi dr. Gosar — vnesla določila, da se mesto osnovnega in dopolnilnega davka od novih hiš plačuje samo 3% od čistega dohodka najemnine kot zgradarina. Pa prišlo je kmalu drugače in če se ne najde skorajšnja odpomoč, bo velika večina teh posestnikov novih hiš, ki so zgrajene čisto z osebnim delom in naporom, na dolg, ob vse. Neprimerno v boljšem položaju je bil posestnik stare hiše, ki si jo je pridobil v normalnih okoliščinah z nakupom, ali ki jo je morda podeloval. Že iz tega je videti, da društvo posestnikov novih hiš ni kaka manjša ustanavljanja nepotrebnih društev, temveč da je tako društvo v resnici potrebno.

Vsi ki se žele včlaniti, naj pridejo v soboto dne 16. nov. 1955 v restavracijo Peterlin, hotel „Kranjski dvor“, kjer bodo ob 20. uri zbrani vsi funkcionarji podružnice. Delati moramo po

opravičenem geslu: „Če smo to prestali, da smo se rešili iz tuje hiše v lastno, rešimo se še s tem, da se branimo, da ne pridemo zopet v tujo hišo.“

Gradbeno gibanje. Čujemo, da je mestna hranilnica v zadnjem času v svoji hiši izvršila velike adaptacije, ki jih pa na zunaj ni videti. Škoda, da ni dala prenoviti svoje fasade, ki je tudi potrebna popravila. V kako velikem obsegu so bile notranje adaptacije se da sklepati iz okolnosti, da se je menda porabilo samo železnine in podobnega materiala za cca 19.000 Din, kar je vse dobavil član ravnateljstva in obenem trgovec.

Pomočniški izpiti!

Skupno združenje obrtnikov v Kranju obvešča svoje člane, da se vrše pomočniški izpiti dne 12. decembra t. l. Prijave sprejema pisarna združenja najkasneje do 25. novembra t. l.

Prosvetni večer. G. Mirko Javornik iz Ljubljane bo dne 21. t. m. ob 8. uri večer predaval v Ljudskem domu o Abesiniji. Seznanil nas bo z evropsko, zlasti angleško in italijansko kolonialno politiko. Abesinija je edina še samostojna država v Afriki, ki ni vpletena v to politiko. Prikazal nam bo Abesinijo v njeni zgodovini s prebivalstvom, njene naravne krasote, izobrazbo, poljedelstvo, obrt in trgovino. Tudi stremeljenja sedanjega cesarja Hajle Selasija za neodvisnost in povzdigo Abesinije nam bodo nazorno prikazana. Ker je tvarina tako aktualna, bo gotovo privabila veliko število poslušalcev.

Na ljudski univerzi predava v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri dop. v gimnazijski telovadnici višji drž. tožilec univerz. docent dr. August Munda o odpravi plodu.

Fantovski odsek prosvetnega društva v Kranju se bo ustanovil ter je bil dne 15. t. m. na sestanku že izbran pripravljalni odbor, ki bo izvedel organizacijo ter res tako nujno potrebne ustanove za naše fante.

Odsek bo imel redne sestanke vsakih 14 dni in to v sredo zvečer ob 8. uri. Prihodnji sestanek bo 20. t. m.

Ali si že ogledal, bogato zimsko zalogo suknenj, oblek in perila v trgovini A. Jazbec — Kranj?

Znana tvrdka „Soko obleke“ si je uredila v Kranju novo prodajalno v hiši ge. Savnik, poleg lekarne v Prešernovi ulici 11.

Nova „Soko“ prodajalna je lepo urejena, ter ima lepo moderno izložbo, katera je ena najlepših v Kranju.

Omenjena tvrdka je popolnoma domače podjetje, ki razpolaga izključno z domačim kapitalom. Ima svoje lastne tovarne za izdelavo potrebnega tekstilnega blaga. Svoje prodajalne ima pa po vseh večjih mestih Dravske banovine. Kar je pa razveseljivo, je dejstvo,

da so konfekcijski izdelki, katere prodaja v svojih prodajalnah, ročno delo naših slovenskih krojačev.

Na Erjavčičevi cesti v Ljubljani, si je omenjena tvrdka na novo uredila svoje krojaške prostore, kjer je dobilo dela nad 100 naših krojačev. V času splošne gospodarske depresije, in po zaslugi raznih tujih tovarniških podjetij je bil naš krojač hudo prizadet. Zato z veseljem pozdravljamo našo domačo tvrdko, ki daje dela in zaslužka našim ljudem. Toplo pa priporočamo vsem, da se držijo gesla „Svoji k svojim“ in kupujejo oblačilne predmete pri tvrdki „Soko obleke“. S tem pomagajo našim krojačem in neposredno tudi sami sebi.

Pozdravljeni! V Kranju se je v škofiji nasebilo stric našega g. župnika g. kanonik Škerbec Matej, ki je dosedaj pastiral na prijaznem Olševku. Iskreno pozdravljeni med nami!

Malo pojasnila. Da se bodo naši obrtniki in industrijski obrati znali ravnati v zadevi pobiranja občinske trošarine prinašamo najvažnejše določbe sodbe upravnega sodišča v Celju glede tega:

1. Protizakonito je pobiranje trošarine vseh predmetov, ki prihajajo v Kranj v svrhu predelave v obrtniških in industrijskih obratih.

2. Občinsko trošarino se sploh ne sme pobirati na trošarinske predmete pri tovarniških podjetjih, skladiščih, trgovcih in točilcih na debelo, vse dotle, dokler ne prodajo blaga za potrošek v področju dotične občine.

3. Občinsko trošarino je mogoče uvesti in pobirati le od onih že izdelanih predmetov, ki so namenjeni osebni potrebi in to le v oni občini, kjer in kadar se dajo taki predmeti v promet radi potrošnje.

4. Pravilnik o občinski trošarini občine Kranj je v nasprotju z zakonom v kolikor krši zgorajšnja načela.

TRZIC

Novi grobovi. K večnemu počitku smo položili Franca Koprivnika v petek 8. t. m. Bil je star 49 let, izučen za usnjarskega pomočnika. Bil je vedno trpin. Svoja mlada leta je mnogo potoval, kakor je bil običaj mnogih usnarjev. Kljub temu, da je preživel več let v tujini, pa je ostal zvest sin svoje slovenske matere in tudi zvest katoliškemu načelom. Mnogo vrsto let je bil član Društva sv. Jožefa in drugih katoliških organizacij. K večnemu počitku so ga nosili društveniki. Kljub slabemu vremenu in neprimernemu času se je zbralo lepo število njegovih sorodnikov, prijateljev in članov naših organizacij v sprevedu. Po težkem trudnem življenju naj mu Pravični plačnik podeli večni mir! Njegovim sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje.

Umrla je na Slapu Antonija Mrak, stara 55 let, žena papirniškega delavca. Bolehala je že

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Lavtizar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem ob času turških vpadov.

(Nadaljevanje.)

„Če bi ga hotela?“ — je podvomil Kristof. „Saj še ni nikoli govorila o njem.“

„Da bi ne marala zanj!“ — je dejal Jurij Lamberg. „Take partije ne bo dobila vsak dan. Povej jej, ko pride na Kamen, da bi jo Paradajzar rad peljal pred altar. Morebiti sama še ne ve o tem. Sicer pa ni več tako mlada. Če ima ženska štiri in dvajset let, je zrela za možitev.“

Ta čas je prišla v sobo gospa Agneza in slišala zadnje besede svojega soproga.

„Vem, o čem je pogovor“ — je pripomnila. „Tudi meni bi bila všeč ta zveza. S Paradajzarji so bili vedno prijatelji. Poznamo jih kot ljudi, ki lepo delajo s podložniki in so zato priljubljeni tudi pri njim. Reci Anici, naj kmalu pride na Gutenberg.“

Kristof se je poslovil in odjahal na Kamen. Povabil je brata Gašperja, naj ga premlja nekaj časa. V sobi sta ostala Jurij in Agneza sama ter nadaljevala pogovor o domačih razmerah.

„V naši družini, — tako je začel Jurij, — bodo velike izpremembe. Kristofu se je odprla lepa prihodnost. Tudi na Gašperja se zanašam, da bo delal čast Lambergovemu imenu. Anico bova dala Paradajzarju. Francika pa vedno govori o belih nunah v Velesovem. Že dvakrat je bila tam, čeprav je od nas skoraj štiri ure. Rad bi videl ta samostan, o katerem sem že veliko

lišal. Toliko vem, da so ga Turki leta 1471, porušili, zdaj pa je na novo sezidan.“

Gospa Agneza je povedala soprogu, da Francika ne govori samo o belih nunah, temveč tudi v tem, da bi postala redovnica. Grof pa je mirno nadaljeval:

„Prav nič nisem izdnenaden, ko vem, da se že od nekaj nagiba k pobožnemu življenju. Imela je več ženinov na ponudbo. To je popolno razumljivo, ker jo imajo za izredno lepo deklico. Ne snubijo jo toliko zaradi večje dote, nego zaradi njene vzorne vnajnosti. Pa jo sili tja, kamor sama noče. Sicer bi bil jaz zadnji, ki bi jej branil v samostan. Slišim, da je več mladenk iz višjih rodbin pri belih nunah v ondotnem samostanu. Naj preoblečejo še našo. Dobro bo za Lambergovo plemstvo, če bo imelo iz svoje srede Bogu posvečeno mladenko, ki bo zadostovala za naše slabosti. Z veseljem bom dal, kar samostan pri vstopu od novink zahteva.“

Gospa Agneza si ni nikdar predstavljala, da bo sprejel Jurij s tako lepimi besedami njeno obvestilo o Franciki. Spoznala pa je tudi, da je zdaj najugodnejša prilika za končnoveljavni razgovor o tej važni zadevi. Poslala je po Franciko, naj pride k njima v sobo.

Mlada grofica je vstopila. Lahna rdečica je bila razlita pa njenem belem obrazu. Pravkar je dovršila dvajset spomladi rosne mladosti. Dušeslovec bi bil pa lahko čital še nekaj drugega iz sijaja njenih oči. Lepoto, ki je še ni omadeževala sapa posvetnosti.

„Izvedel sem, da bi rada stopila v velesovski samostan“ — je govoril oče z dobrovoljnim na-

smehom. „Nič ti ne branim, ker mislim, da imaš poklic za redovno življenje.“

Kako prijetne besede za Franciko!

„Toda nič se ne mudi“ — je dostavil oče. „Poprej bom šel sam tja pogledat, da poizvem o pogojih za sprejem.“

Ni še minul teden po tem razgovoru, ko se je odpravil Jurij Lamberg v Velesovo. Čeprav je rekel, da se ne mudi, ga je gnala zdaj neka sila, da vidi samostan, kjer bo prebivala Francika vse svoje življenje. Jahal je skozi Križe na Golnik, od tu pa mimo Gorič in Trstenika proti starodavni župnijski cerkvi svetega Petra v Preddvoru. Njena nadvlada je segala v tistih časih ob severni strani do koroške meje, ob južni pa prav dol do Kranja. Veležupnija, ki je imela 16 podružnic in 7 ur obsega.

Iz Preddvora je peljala Lamberga pot čez Tupaliče in Viševke v Velesovo, ležeče v zakroženi dolini ob vznožju Kamniških planin. Z glavne poti je obrnil konja proti župni cerkvi sv. Margarete na Trati. Od tu ni bilo daleč do samostana, ki je gledal naravnost tja dol proti Ljubljani.

Gutenberški graščak je imel navadno kakega spremljevalca s seboj. Danes je bil sam. Konja je izročil samostanskemu hlapcu in stopil najprej v Marijino cerkev, lepo, nekoliko temno gotsko zgradbo. (Sedanja cerkev in samostan sta bila na novo pozidana leta 1720.)

Velesovski samostan ima starodavno preteklost. Ustanovljen je bil na podlagi pravil sv. Avguština in sv. Benedikta leta 1238. Prve bele nune so prišle iz Spodnje Avstrije. Prednico so si same volile. Oglejski ožak jo je potrdil, če se ni v določenem času nihče pritožil zoper izvolitev.

vso vneemo in vsem srcem, da nadomestimo tisto za kar smo bili prikrajšani.

Na občnem zboru smo ustanovili dramatični odsek, ki naj skrbi, da bomo zabavali naše dobre ljudi s pošteno zabavo in jim poleg zabave nudili tudi pouka in vzgoje. In tako igro, pretresljivo dramo, ki bo gotovo zadovoljila prav vsakogar bomo igrali v nedeljo 24. novembra popoldne. To je prelepa igra „Zupnik iz cve-točega vinograda“, ki je pri vseh, ki so jo vi-del, zapustila lep spomin in zadovoljila prav vsakogar.

NAKLO

Oglas! — Pozor! Pod zvonom sv. Petra ima neka kuhinja na prodaj, dasi precej rabljen — pa vendar še dosti ohranjen kotel za kuhanje denuncijacij. Ker so zaloge še polne — odjemalcev pa v teh „kritičnih“ časih sploh ni za tako, doma kuhano blago — je cena izredno nizka; samo toliko, kot se je neki „mandarin“ izrazil, da se pokrije dolg, ki ga je po njegovi izjavi pustil g. Spental v Naklem. Neke-mu slokemu gospodku priporočamo, da stisne jezik za zobe in spravi „smrkavec“ in podobne izraze za njemu enake tovariše v obupnem položaju, ker barometer zelo pada tudi pri nas v Naklem. Zelo smo mu pa Naklanci in tudi g. Spental hvaležni, da je povedal zakaj, da je kaplan izgubil šolo. Ko bo stvar dozorela — bomo seveda širši javnosti poročali o tej zanimivosti.

OLŠEVEK PRI ŠENCURJU

V nedeljo, dne 10. nov. 1935, je bil za Olšev-vek vesel in bridko dan! Bilo je bridko, ker se je ta dan poslavljaj olševski dušni pastir — gospod kanonik Škerbec Matej. Osem let je deloval na Olševku z največjim uspehom. To-da neizprosna bolezen mu je vzela vid. Kljub popolni slepoti je z železno voljo še dve leti vršil vsa dušnopastirska opravila. Zdaj se je odločil, da odide v Kranj v tihi mir. Olševčani so se le težko sprijaznili s to odločitvijo. Ali vse prošnje, naj ostane, so bil zaman! Zato so se Olevčani v nedeljo poslovili od g. kanonika tako ljubeznivo, da je bil dan težkega slovesa obenem tudi vesel dan. Saj so Olevčani poka-

zali, da so njih srca še vedno krepko navezana na Cerkev in duhovnika! Odhajajočemu g. ka-noniku so priredili za slovo nepričakovano u-spelo akademijo, pri kateri so se krasne pesni cerkvenega zbora pod taktirko g. Nagliča Ja-koba vrstile s številnimi govori in deklamaci-jami pod vodstvom ge. Ferjan Marije, ki je za to priliko zložila celo vrsto nežnih in duho-vitih pesmi! Proslavljali so g. kanonika kot modrega in vnetega dušnega pastirja, kot po-zrtvovalnega narodnjaka, ki je v Istri dolga leta budil narodno zavest in pod fašisti odloč-no pokazal neustrašeno zvestobo slovenske misli, kot moža z železno voljo, ki ga niti iz-guba vida ni mogla streti pri njegovem delu! V zahvalnem govoru je povdaril g. kanonik, da ga poslovilna akademija najbolj veseli za-to, ker mu je jasen dokaz, da je olševska mladi-na zmožna tudi lepih in velikih del! Vzel je slovo z željo, naj ta mladina ostane tudi v prihodnje zvesta Cerkvi in izobrazbi! Bog iz-polni njegove blage želje!

Gospodarstvo

Razstava sadne izbire za Gorenjsko.

Sresko načelstvo v Kranju je s pomočjo okrajnega kmetijske odbora sestavilo zbirko sadne izbire jabolk za Gorenjsko, od vsake vrste par plodov. Zbirka se nahaja v posebni stenski omari na hodniku sreskega načelstva, tik uradnega lokala kmetijskega referenta.

Omara bo po možnosti stalno na tem mestu, le ob pondeljkih bo razstavljena na Glavnem trgu v Kranju v občinski hiši. Priporoča se, da si sadjarji ogledajo to zbirko gorenjske sadne izbire, da se seznanijo z vrstami, ki so primerne za gorenjske kraje. To je posebno važno za kmetovalce, ki nameravajo zasaditi novo sadno drevje, a tudi za one, ki mislijo neprimerna drevesa precepiti. Dobro bi bilo, da občine in kmečke organizacije, zlasti sadjarske podružnice opozorijo kmečke sadjarje, da si ob prvi priliki ogledajo razstavljene vrste sadja.

Naročite sv. Miklavžu,

lepo uro ali prstan, zlato ali srebrno verižico s krasnim obeskom, ali drug zlat ali srebrn predmet, „Bleikristal“, jedilni pribor v srebru in Chromu itd.

Oglejte bogato zalogo vseh predmetov v trgovini

B. Rangus Kranj

I. zlatarska delavnica na Gorenjskem potem šele naročite, kaj naj Vam prinese.

VINA

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.

Pri Jazbecu v Kranju

dobite vse kar potrebujete za zimo:

Suknje
Površnike
Trenchcoate
Hubertus plašče
Damske plašče
Vsakovratne obleke

Blago za obleke v veliki izbiri.

Klobuke po konkurenčnih cenah.
Zimsko perilo itd.

Priporoča se

Albin Jazbec
Kranj

največja trgovina z oblekami na Gorenjskem

„Runo“ Tržič

nudi za jesen

Garantirano nepre-močljivo juhtovino
boks
ševrete

usnje za moderno damsko konfekcijo (pasove, in dr.)
usnje za suknjiče itd. itd.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.

Priporočam svojo zalogo vseh vrst dežnikov. Sprejemajo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno

Jenko Alojzij

dežnikar

KRANJ, (poleg trgov. g. Jazbeca)

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Fotograf Rovšek

izvršuje poročne slike s 25% popustom. Pride tudi na dom brezplačno. Slike za legitimacije stanejo štiri samo Din 25.— Kranj, Cojzova 4 (pri pokopolišču).

Oddasta se takoj dobro vpeljani trgovini s čevlji na Jesenicah in v Kranju z blagom in inventarjem v lastno režijo. Potrebni kapital po dogovoru. Natančne informacije dobite pri Jadransko posavski čevljarni — Kranj.

Odda se soba v središčni mesta gospodu. Naslov v upravi.

Prodaj po nizki ceni 2 slamoreznici dobro popravljene, Perič — Naklo.

Soba z eno eventualno dvema posteljama oddam takoj. Pirnat, pek, Primskovo.

Sostanovalko skromno in pošteno sprejemem. Naslov v upravi lista.

Soba z dvema posteljama se takoj odda. Naslov v upravi lista.

Sigurno si boste najlažje izbrali

Damski plašč, moško sukno, kratki površnik, nepremočljivi Hubertus, Trenčko, obleko, smučarsko obleko, hlače, pumparice, volneno odejo, zavese i. t. d.

Za dame, gospode in deco v naši novo otvorjeni prodajalni v Prešernovi ulici.

Kroj in izdelava prvovrstna. Dobro blago in skrajno nizke tovarniške cene. Ogromna izbira.

Naši izdelki so ročno delo slovenskih krojačev — domači proizvod!

SOKO OBLEKE

Prešernova ul. **KRANJ** Tavčarjeva 6.
(poleg lekarne šavniki)

Pralnica, svetlolikalnica, kemična čistilnica in barvanje oblek

F. Potočnik, Kranj

Vljudno naznanjam, da sem preselila svojo obrt iz Jenkove ulice št. 4 (Rožna ulica št. 90.)

na **Bleiweisovo c. 29.**

(na Podrtini v Prevčevi hiši, poleg salona g. Vajta)

Priporočam se Vam za nadaljno cenj. naklonjenost z zagotovitvijo, da bodem izvrševala naročila točno in po najnižjih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Mara Potočnik

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.